

La humanitat

Any II : Núm. 216
Barcelona, dimecres, 20 juliol de 1932

Redacció i Administració: Ronda Sant Pere, 11, pral. : Telèfons 24646 i 24647
Impremta: Muntaner, 49 :-: Telèfon 31518

Fundador: LLUIS COMPANYS

DIUEN ELS DIPUTATS GALLECS SENYORS OTERO I CASTELAO

«Les Corts són un fidel reflex de la societat espanyola. — L'Estatut de Catalunya triomfarà, puix ha estat rebut amb satisfacció a Espanya. — El poble gallec sent, també, amb la màxima intensitat, les aspiracions de Catalunya»

Hem estat a l'hotel on s'estatgen els diputats gal·lecs arribats avui a Barcelona. Voltats d'entusiastes admiradors seus, tenim d'esperar una estona fins que la situació s'aclareixi un xic. El senyor Otero, exposat el motiu de la nostra visita, ens atent amablement.

—Portem cinc dies de viatge — comença dient-nos—. Ara arribem de Madrid, d'on sortirem ahir, precisament quan el senyor Azana responia al senyor Lerroux. Estem molt satisfets de la rebuda que ens ha estat feta pel poble de Barcelona, cosa que no esperàvem pas. Li ho dic amb sinceritat.

—Com estant les aspiracions autonomistes a Gal·licia?

—Gal·licia és autonomista. En més o menys grau, segons està més allunyada del Centre, el poble gal·lec sent l'autonomia. Ja abans de la Constitució es redactaren cinc Estatuts. Els més interessants foren el del Seminari d'Estudis Gal·lecs, el de l'Assemblea del mes de juny de l'any passat a la Corunya, i el que redactaren els parlamentaris gal·lecs. Aquest és, però, el més limitat. No obstant, ara, l'Ajuntament de Santiago està redactant un altre Estatut que s'acoba perfectament a la Constitució, i està fent una gran campanya, no de propaganda, sinó de consulta als altres Ajuntaments per tal que aquest Estatut presenti les màximes aspiracions de tot el poble gal·lec. Dintre de dos mesos probablement, es convocarà l'Assemblea d'Ajuntaments que haurà d'aprovar-lo.

—Tanmateix, això no vol dir que aquest Estatut sigui el definitiu. Nosaltres aprovarem l'Estatut que es faci, amb la reserva d'anar, però, més endavant, quan les circumstàncies ho aconsellin.

—L'únic dominador que uneix tots els partits gal·lecs en aquest moment és l'autonomia. Tenim, a Gal·licia, partits nacionals, i d'antiga formació, però aquests van deitant pas a l'impuls del poble que sent les seves ansies de llibertat. Com li he dit, el Partit Galleguista, al qual nosaltres pertanyem, recolzarà l'Estatut que s'està confeccionant al Palau d'Atrajoi, de Santiago, actual Casa Municipal d'aquella ciutat, però ens reservem per a l'esdevenidor. Encara no sabem exactament com serà aquest Estatut, encara que suposem serà una cosa petita. El poble gal·lec és autonomista, però per la seva especial disseminació manca d'una organització que el faci sentir amb intensitat la qüestió de l'Estatut. Es això el que s'està fent ara.

—Què opineu de les Corts actuals?
—Jo crec que les mateixes són un reflex exacte de la societat espanyola, amb totes les seves virtuts i amb tots els seus defectes. Les Corts podran pecar per cansades, per entusiasme excessiu, per altres coses, si voleu, però en ella han desaparegut aquells polítics professionals que anys enrera feren de les Corts un teatre de "guignol". Avui, els representants del país a les Corts de la República són homes que treballen de bona fe, disposats a salvar la Pàtria, encara que de vegades hi posin més intuïció que intel·ligència.

—Jo no he estat mai polític. M'elegí el poble per la popularitat de què gaudeixo a Orense, on sóc director de l'Institut, però estic un xic apartat de les lluites polítiques. Sóc dels que els agrada fer tasca positiva.

—Tinc esperances, gairebé confiança, que les Corts actuals hauran d'aprovar el seu integritat l'Estatut gal·lec. Si fins ara no hem donat ja estat parlamentari al nostre Estatut, es deu això als homes de la Federació Republicana Gallega, el partit del senyor Casares Quiroga. Aquests adquiriren el compromís i feren la seva campanya a base de l'autonomia. L'únic que feren va ésser un projecte d'Estatut que lliuraren a les Diputacions i que aquestes han deixat exhaurir sense preocupar-se'n d'ell per a res més. Ara, des de ja poc temps, sembla que la Federació Republicana Gallega, representant la seva ideologia anterior, torna a aproximar-se al poble. I aquest no vol res més que l'autonomia.

—L'Estatut Català triomfarà indiscutiblement. Espanya tota l'ha rebut amb molta satisfacció. Això ho he pogut observar jo i puc dir-ho així. El que passa és que, com és natural, hi han minories molt cridaneres que hi són en contra, i sembla com si els diaris no volguessin fer-se ressó només que dels crits d'aquestes minories.

—Al meu país, no hi ha problemes socials. A Gal·licia la major part dels camperols són propietaris, i els que no ho són, són arrendataris en molt bones condicions i a més els costums del país permeten moltes llibertats. A Gal·licia no hi ha crisi. Hi ha obrers parats en algunes ciutats com Santiago, Vigo, La Corunya i Orense, però no constitueixen un problema.

—N'hi ha un, però. És el del ferrocarril d'Orense a Vigo i Santiago. El Govern ha declarat aquest ferrocarril com d'interès local, ço que vol dir que no pensa pas continuar-lo. Treballen en ell actualment deu mil obrers, que de plegar haurien de constituir un problema. Aquest ferrocarril té una importància extrema, puix que uneix la Gal·licia de Sud amb la del Nord, facilita el tràfic entre Madrid i els ports de Vigo i La Corunya i a l'ensenyament constituïria una gran riquesa per al país que avui gairebé manca de mitjans de comunicació. Nosaltres, però, tenim presentat un vot particular a la Comissió d'Obres Públiques del Parlament, que esperem serà convertit en dictamen i, per tant, es declararà aquest ferrocarril d'interès nacional.

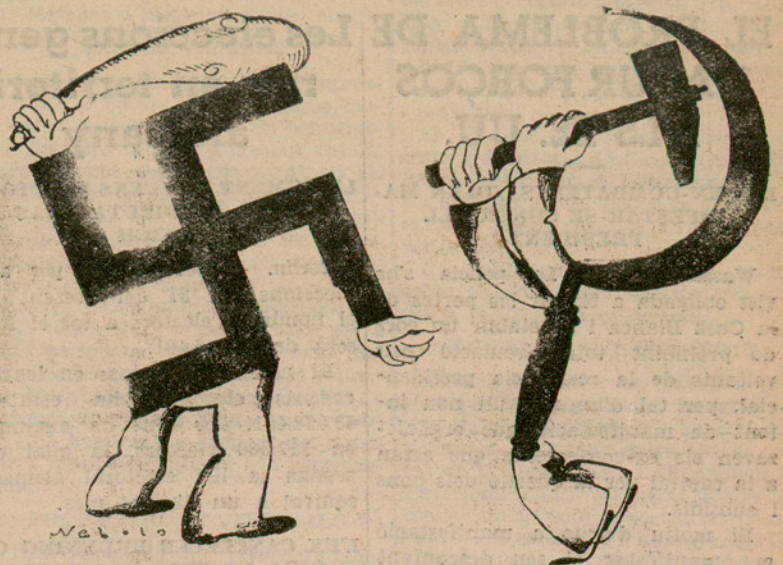
—És l'únic problema que tenim avui i que esperem resoldre.

—No m'en parlo perquè ja estic veient la lluita que s'armarà. Santiago és, indiscutiblement, la capital espiritual de Gal·licia, però no s'ha d'oblidar Corunya, per la seva simpatia, la seva modernitat i la seva importància. El més probable és que es reparteixin les funcions i d'aquesta faïssó tot quedaria arranjat.

El senyor Castelao, que assisteix a la conversa, en adreçar-li nosaltres la pregunta, ens diu:
—Podeu dir que assenteixo a tot el que el meu company acaba de dir-vos, i que estic completament identificat amb ell.

Al carrer encara uns grups llancen un crit de: Viva Catalunya i Gal·licia!

MARIUS VIVES

La situació a Alemanya. --- Forces afins que es rebutgen

EL NOU CENS ELECTORAL

EXCEDEIXEN EN UN 6 PER 100 LES DONES ALS HOMES

El director de l'Institut Geogràfic, Catastrà i d'Estadística, senyor Horrat de Castro, parlant del nou cens electoral, ha dit que conté un augment formidable amb la inclusió del vot a la dona, fins l'extrem que províncies que abans donaven un petit coeficient electoral avui han duplicat el seu valor numèric.

En general, el nombre de votants femenins excedeix el dels masculins en un sis per cent.

A Madrid, afegit, la proporció és la següent:

211.722 homes i 278.822 dones. Com es pot veure la xifra és eloqüent. Obiedo també expressa una curiosa proporció 176.675 homes i 206.551 dones.

La conclusió, per tant, és que les dones a les properes eleccions portaran o tindran molta més força numèrica que els homes.

A jut del senyor Castro, la dona en el seu exercici electoral es desentendrà r'acordament a la dreta i a l'extrema esquerra, és a dir, que la que pot qualificar-se com part central quedarà indubitablement debilitada.

TAMBE A SAN SEBASTIAN ELS HOMES SON MENYS

San Sebastián. — Segons el nou cens electoral, el nombre d'electors de San Sebastián és de 19.920 homes i 25.774 dones. I, a tota la província, de 79.678 homes i 85.977 dones.

Un espectacle inhumà a Washington

L'exèrcit dels veterans americans, gira sense repòs, des de fa tres dies, a l'entorn del Capítol dels Estats Units

Nova York. — L'exèrcit dels veterans de la guerra, arribats a Washington per a reclamar del Congrés la capitalització del "bon" que els fou acordat després de la guerra, comença a inspirar serioses inquietuds als legisladors americans.

A conseqüència d'una ordre de la policia prohibint l'estacionament dels veterans davant el Capítol, cinc-cents d'aquests darrers s'han agrupat en ço que en diuen un "batalló de mort" i des de fa tres dies i tres nits, aquests cinc-cents homes volien en processó ininterrompuda i sense descans a l'entorn del Palau del Congrés.

Es un dels espectacles més tràgics que Washington ha vist en la seva vida. Ni el menor signe de desordre en els rengles dels marxadors. Observen la disciplina de ferro que els fou inculcada durant la guerra. Els uniformes kaki són ara trossos de roba polsosa. Els ulls vermells de son i de fatiga. Molts d'ells deuen dur els peus desfets, doncs coixeigen. I, per tant, aquest batalló de fantasmes continua a arrossegar-se en un cercle sense fi al voltant del sumptuós Capítol.

Menats per un ferit de la guerra, de Los Angeles, Mr. Roy Robertson, el cap del qual es manté dret per mitjà d'unes tires d'acer, s'arrosseguen de dalt a baix de les escales de marbre, travesses les "pelouses" florides dels jardins del Capítol i la immensa plaça que hi ha davant del palau. Porten cascos d'acer i fusell.

Mr. Curtiss, vice-president de la República, i que en aquesta qualitat presideix el Senat, alarmat per l'amenaç que això representa per als legisladors, ha requerit de les autoritats, la tramesa de dues companyies d'infanteria de marina. A l'arribada d'aquestes forces, els veterans baixaren la bandera destruïda que porten i saludaren amb cordials aclamacions aquests bells soldats, ben alimentats i ben vestits que formaven amb ells un contrast tan sorprenent. Durant la nit, la policia temporitzà l'ordre de prohibició d'estacionament.

Els més extenuats es llançaren a terra, però els que encara tenien forces — poques — es rellevaven i continuaven a girar entorn del Capítol perquè hom no pogués dir que la protesta havia estat interrompuda.

I així, des de fa tres dies. L'espectacle que s'ofereix avui a l'habituant de la capital de la República americana és un espectacle tràgic, un espectacle que tendeix a augmentar a diari i que és impropri en una època com la nostra de tants avenços i de tants diners.

Es possible que sigui degut a això precisament la crisi perquè travessa avui la humanitat i la qual no es veu la faïssó de combatre.

Arribada a Barcelona dels diputats gal·lecs, senyors Otero i Castelao, els quals aquesta nit prendran part en un acte polític